

Sygnatura akt XIII C 938/21/4

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 lipca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Ławecka-Skóra

Protokolant: sekr. sąd. Magdalena Mądry

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2023 r. w L.

na posiedzeniu niejwanym

sprawy z powództwa M. B. (1), R. B., M. B. (2)

przeciwko (...) spółce akcyjnej (...) (...) z siedzibą w W.

- o zapłatę

Zasądza od pozwanego na rzecz powodów 86 572,49 zł (osiemdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt dwa złote czterdzieści dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 16 października 2021 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo oddała.

Zasądza od pozwanego na rzecz powodów 9 729 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia orzeczenia do dnia zapłaty.

Małgorzata Ławecka-Skóra

Sygn. akt XIII C 938/21/4

UZASADNIENIE

Pozwem z 24 listopada 2021 r. powódka K. B. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna (...) (...) z siedzibą w W. 86 572,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 17 września 2021 r. do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, w którym je zasądzono do dnia zapłaty.

Pozwany w odpowiedzi na pozew z 4 stycznia 2022 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz z opłatą skarbową 34 zł od udzielonych pełnomocnictw z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, w którym je zasądzono do dnia zapłaty zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 lutego 2020 roku do kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) we W. M. Z. (1) wpłynął wniosek egzekucyjny z dnia 26 lutego 2020 roku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko J. B. (1). Wnioskodawcą był A. M.. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą Km (...). We wniosku egzekucyjnym

wierzyciel wskazał, że domaga się prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego dłużnika prowadzonego w banku (...) S.A. Nadto wierzyciel wskazał, że po bezskutecznym zajęciu rachunku bankowego oraz wezwaniu dłużnika do spełnienia ciążącego na nim obowiązku wnosi o skierowanie zajęcia do Oddziału KRUS celem zajęcia przysługującego świadczenia. We wniosku egzekucyjnym wierzyciel wskazał numer rachunku bankowego w (...) S.A. nr (...) na, który komornik ma przesłać wyegzekwowane sumy. Do wniosku egzekucyjnego był dołączony nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z 29 maja 2018 r. wydany przez Sąd Rejonowy w K. I Wydział Cywilny w sprawie I Nc (...) na 65 200 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 13 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz 4654 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym, 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Tytuł ten był zaopatrzone w klauzulę wykonalności z 2 lipca 2018 r.

Jeszcze tego samego dnia tj. 28 lutego 2020 roku komornik M. Z. (1) przygotował zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego i zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego w Banku (...) S.A. (...) we W.. Zajęcie było na 65 200 zł należność główna, 8 590,32 zł odsetki, odsetki 13,75 zł dziennie, 47 80 koszty procesu, 7857 zł opłata egzekucyjna, 6,67 zł wydatki gotówkowe. Ponieważ wnioskodawca nie wpłacił zaliczki na czynności. Komornik wezwał A. M. do uiszczenia zaliczki 72,03 zł. Wezwanie do wierzyciela zostało wysłane na ul. (...) we W.. Korespondencja była awizowana dwukrotnie pod ww. adresem.

Jednocześnie zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, zawiadomienie dłużnika o zajęciu rachunku bankowego, wezwanie do złożenia wykazu majątku wraz formularzem wykazu majątku - zostało wysłane do J. B. (1) na ul. (...) (...) - (...) W.. Korespondencja była awizowana dwukrotnie pod ww. adresem.

7 marca 2020 r. komornik M. Z. (1) skierował zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego w (...) Bank S.A. Centrala ul. (...) we W.. W odpowiedzi na ww. zajęcie (...) Bank S.A. zawiadomił o braku rachunku bankowego dla J. B. (1). 11 marca 2020 r. z rachunku bankowego J. B. (1) w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. ściągnięto 86 572,49 zł. Bank przelał ww. na rachunek bankowy komornika wskazany w zawiadomieniu o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego. Pismami z 12 marca 2020 r. komornik M. Z. (1) zawiadomił oba banki o uchyleniu zajęcia. 16 marca 2020 r. na rachunek bankowy w (...) S.A. nr (...) komornika przelał 78 720,37 zł. Tego samego dnia z ww. rachunku bankowego w bankomatach wypłacono łącznie 6180 zł.

Postanowieniem z 27 marca 2020 r. komornik M. Z. (1) ustalił koszty postępowania na 7 852,12 zł i zakończył postępowanie egzekucyjne, pozostawiając tytuł wykonawczy w aktach sprawy. 30 marca powróciła do kancelarii komornika M. Z. (1) awizowana korespondencja kierowana do J. B. (1)

J. B. (1) nie był nigdy dłużnikiem A. M.. Nie znał osoby, o takim imieniu i nazwisku. We wniosku egzekucyjnym z 28 lutego 2020 r. został wskazany adres pod, którym nigdy nie mieszkał, nie przebywał i nie pracował J. B. (1). W momencie jak zorientował się, że z jego rachunku bankowego ściągnięto 86 572,49 zł 6 kwietnia 2020 r. złożył zawiadomienie w Prokuraturze Rejonowej w L.o popełnieniu przestępstwa na jego szkodę. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą PR 1 Ds. (...). W postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w L.okazało się, że nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc (...) złożony komornikowi M. Z. (1) do sprawy Km (...) nie był wydany przez Sąd Rejonowy w K., został podrobiony. Sąd Rejonowy w K.podał informację, że pod sygnaturą I Nc (...) zarejestrowana jest sprawa, która nie dotyczy J. B. (1). Dotychczas nie wykryto sprawcy przestępstwa. Ustalono, że w czasie od 16 marca 2020 r. do 19 marca 2020 r. cała kwota została wypłacona z rachunku prowadzonego przez (...) S.A. nr (...).

J. B. (1) zmarł 8 lipca 2020 r. Spadkobiercami po J. B. (1) są jego żona K. B. i synowie M. B. (1), R. B. i M. B. (2) po 1/4 części każdy z nich. K. B. zmarła 15 listopada 2022 r. jej spadkobiercami są M. B. (1), R. B. i M. B. (2) po 1/3 każdy z nich.

Komornik M. Z. (1) twierdzi, że nie ponosi żadnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną J. B. (1). Zawiadomił J. B. (1) o tym, że w roku 2020 był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, a dowodem zawarcia umowy

ubezpieczenia jest polisa (...). Pozwany przyznał w odpowiedzi na pozew, że w wypadku zaistnienia deliktu cywilnego powstaje jego odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez ubezpieczonego komornika (k. 47).

Pismem z 13 września 2021 r. J. B. (1) wezwał pozwanego o zapłatę 86 572,49 zł w terminie do 15 października 2021 r. i zgłosił szkodę. Pozwany odmówił zapłaty pismem z 23 września 2021 r. i podtrzymał swoje stanowisko w piśmie z 15 października 2021 r. i w piśmie z 18 listopada 2021 r.

Krajowa Rada Komornicza mailem z 14 września 2016 r. ostrzegała komorników przez fałszywymi tytułami wykonawczymi. Nakazywała zachowanie szczególnej ostrożności w związku z próbami wyłudzeń za pomocą podrobionych tytułów wykonawczych.

Pismem z 13 września 2021 r. spadkobiercy J. B. (1) wezwali (...) S.A. o zapłatę 86 572,49 zł w nieprzekraczalnym terminie do 15 października 2021 r.

Komornika M. Z. (1) 1 grudnia 2021 r. zrezygnował z funkcji komornika.

Dowód:

- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 12,
- zeznania świadka M. Z. (1) złożone w sprawie PR 1 (...) k. 90,
- szczegóły transakcji z 9.03.2020 r. k. 16,
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z 6.04.2020 r. k. 17 - 18,
- pismo SR w K. z 20.04.2020 r. k. 19,
- pismo SR w K.z 7.05.2020 r. k. 20,
- postanowienie o przedłużeniu dochodzenia z 6.04.2021 r. k. 21,
- poświadczenie dziedziczenia po J. B. (1) k. 22 - 23,
- pismo z 12.08.2021 r. k. 24,
- pismo z 11.09.2021 r. k. 26,
- wezwanie do zapłaty z 13.09.2021 r. k. 27 – 28,
- pismo z 23.09.2021 r. k. 29,
- pismo z 12.10.2021 r. k. 30,
- pismo z 15.10.2021 r. k. 31,
- oświadczenie powoda M. B. (1) z 22.10.2021 r. k. 34,
- oświadczenie powoda R. B. z 22.10.2021 r. k. 35,
- oświadczenie powoda M. B. (2) z 22.10.2021 r. k. 36,
- oświadczenie powódki K. B. z 22.10.2021 r. k. 37,
- pismo z 18.11.2021 r.,

- pismo z 14.09.2016 r. k. 81,
- zestawienie operacji za okres od 1.03.2020 r. do 5.05.2020 na rachunku nr (...) k. 90,
- poświadczenie dziedziczenia po K. B. k. 108,
- pismo z 13.09.2021 r. k. 47.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę dokumentom stanowiącym podstawę do ustalenia stanu faktycznego sprawy nie znajdując zastrzeżeń, co do ich wiarygodności.

Sąd odmówił wiary twierdzeniom świadka M. Z. (1), że nie ponosi on żadnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną J. B. (1). W tym zakresie zeznania świadka pozostają w sprzeczności z dokumentem w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 29 maja 2018 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z 2 lipca 2018 r. Analiza tego dokumentu pokazuje, że komornik nie przyjrzał mu się dokładnie i nie odnalazł błędów w klauzuli wykonalności, których istnienie winno wzbudzić podejrzenie komornika, że nie jest to dokument autentyczny.

Wniosek egzekucyjny był złożony 28 lutego 2020 r. Wówczas obowiązywało Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności z dnia 6 sierpnia 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1092). W § 1 1. Ww. rozporządzenia ustalono się następujące brzmienie klauzuli wykonalności: „W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, dnia 20..... r. Sąd w / Referendarz sądowy w Sądzie w. stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w całości / w zakresie oraz poleca wszystkim organom, urzędom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy.”.

Zgodnie § 1 ust 2. Jeżeli klauzulę wykonalności umieszcza się na wyroku, opuszcza się wyrazy: „W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej”.

3. Jeżeli klauzulę wykonalności umieszcza się na orzeczeniu, w treści klauzuli zaznacza się, czy orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne, czy jako natychmiast wykonalne.

Zgodnie z § 4 W treści klauzuli wykonalności ponadto wskazuje się:

- 1) numer PESEL lub NIP wierzyciela i dłużnika będących osobami fizycznymi, jeżeli są oni obowiązani do jego posiadania lub posiadają go, nie mając takiego obowiązku, lub
- 2) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP wierzyciela i dłużnika niebędących osobami fizycznymi, którzy nie mają obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli są oni obowiązani do jego posiadania.

Klauzula wykonalności, która znalazła się na nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym z 29 maja 2018 r. nie odpowiada treści tego przepisu § 1.1 rozporządzenia. Treść klauzuli wykonalności wynikająca z rozporządzenia nie przewiduje pisowni w słowa „dnia” wielką literą, słowa „oraz” wielką literą o

I „o” wielką literą. Zgodnie z przepisami wskazanymi wyżej tekst klauzuli wykonalności to pisane ciągiem zdanie „W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, dnia 20..... r. Sąd w / Referendarz sądowy w Sądzie w. stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w całości / w zakresie oraz poleca wszystkim organom, urzędom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy.” Następnie podaje się, czy orzeczenie podlega wykonaniu jako natychmiast wykonalne czy prawomocne i to w omawianej klauzuli jest napisane prawidłowo. Następne zdanie zgodnie z przepisem § 3 brzmieć powinno: "Koszty postępowania klauzulowego należne wierzycielowi od dłużnika wynoszą " I tu przepis nie przewiduje pisowni słowa „od” wielką literą.

Zgodnie z § 4 W treści klauzuli wykonalności ponadto wskazuje się PESEL lub NIP wierzyciela i dłużnika. Zatem przepisy nie przewidują użycia słów: „Co do wierzyciela identyfikującego się numerem PESEL” i słów: „Dłużnika identyfikującego się numerem PESEL”. Natomiast przewidują po zdaniu z §3 wpisanie PESEL wierzyciela, PESEL dłużnika. Ponadto tytuł wykonawczy wydaje się do rąk wierzyciela, a nie oddaje do rąk dłużnika.

Zdaniem sądu skoro Krajowa Rada Komornicza ostrzegła komorników przed fałszywymi tytułami wykonawczymi najdrobniejsze odstępstwa od treści klauzuli wykonalności wskazanej w rozporządzeniu powinny wzbudzić uwagę komornika, który następnie jednym telefonem był w stanie ustalić, czy w Sądzie Rejonowym w K.pod sygnaturą I Nc. (...) była zarejestrowana sprawa przeciwko J. B. (1).

Komornik nie dokonując analizy treści klauzuli wykonalności pod kątem zgodności jej treści z treścią wynikającą z przepisów prawa ze swej winy wyrządził szkodę J. B. (1). Wina M. Z. (1) jest nieumyślna w postaci niedbalstwa. Komornik mógł i powinien przewidzieć, że osoba posługująca się dokumentem, na którym znajduje się klauzula wykonalności, której treść nie jest zgodna z treścią wynikającą z przepisów prawa, może być przestępcą, który za pomocą takiego dokumentu doprowadzi do bezprawnego przeprowadzenia egzekucji i wyrządzenia w ten sposób szkody. Komornik, jest profesjonalistą i powinien zauważyć różnice pomiędzy prawidłową klauzulą wykonalności a podrobioną i sprawdzić w Sądzie Rejonowym w K., czy dokument przedstawiony jako tytuł wykonawczy do wniosku z 28 lutego 2020 r. pochodzi od tego sądu.

Zdaniem sądu M. Z. (1) wyrządził szkodę J. B. (1) prowadząc egzekucję całkowicie wbrew treści wniosku z 28 lutego 2020 r. We wniosku tym wskazany były dwa sposoby prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego w (...) Bank S.A. Nadto wierzyciel wskazał, że po bezskutecznym zajęciu rachunku bankowego oraz wezwaniu dłużnika do spełnienia ciążącego na nim obowiązku wnosi o skierowanie zajęcia do Oddziału KRUS celem zajęcia przysługującego świadczenia. Komornik wbrew treści wniosku dokonał zajęcia w banku, który nie był we wniosku wskazany. Dysponentem postępowania egzekucyjnego jest wierzyciel a nie komornik. Zatem komornik nie miał podstawy wynikającej z treści wniosku do zajęcia rachunku bankowego na podstawie, którego wyrządził szkodę J. B. (1). W wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie - VIII Wydział Gospodarczy z dnia 1 czerwca 2016 r. VIII GC 396/15 wskazano, że „Rzeczą wierzyciela jest wybór tego w jaki sposób, z jakich składników majątku dłużnik będzie prowadził egzekucję.”

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przesłankami odpowiedzialności deliktowej są: zawinione działanie lub zaniechanie sprawcy szkody, szkoda i związek przyczynowy między działaniem (zaniechaniem) a szkodą. Mając na uwadze powyższe sąd doszedł do przekonania, że M. Z. (1) wyrządził szkodę J. B. (1). Między działaniami M. Z. (1) i powstałą szkodą jest oczywisty związek przyczynowy, gdyż niedbale prowadzone postępowanie egzekucyjne doprowadziło do powstania szkody 86 572,49 zł w majątku J. B. (1). Zatem na podstawie art. 415 k.c. M. Z. (1) jest obowiązany do jej naprawienia. Skutkiem bezprawnego działania M. Z. (1), było ściągnięcie z rachunku bankowego J. B. (1) 86 572,49 zł. Po śmierci J. B. (1) jego roszczenie o naprawienie szkody przysługuje spadkobiercom M. B. (2), M. B. (1) i R. B..

Ponieważ M. Z. (1) był w chwili wyrządzenia szkody ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym (fakt niesporny) na podstawie art. 805 § 1 k.c. sąd zasądził w punkcie 1 wyroku od pozwanego na rzecz powodów solidarnych 86 572,49 zł wraz z odsetkami od 16 października 2021 r.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik spóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego. Pismem z 13 września 2021 r. spadkobiercy J. B. (1) wezwali (...) S.A. o zapłatę 86 572,49 zł w nieprzekraczalnym terminie do 15 października 2021 r. Roszczenie powodów o zapłatę 86 572,49 zł stało się wymagalne zgodnie z dyspozycją art. 455 k.c. niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty. Zatem odsetki należą się powodom od 16 października 2021 r. Powyższy termin uwzględnia, że ubezpieczyciel miał miesiąc na spełnienie świadczenia. Zatem sąd oddalił w punkcie 2 wyroku roszczenie odsetkowe powodów za czas od 17 września 2021 r. do 15 października 2021 r.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania wynika z treści art. 100 zd. 2 k.p.c. zgodnie z którym sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Na koszty te złożyła się opłata od pozwu 4 329 zł, koszty zastępstwa procesowego 5 400 zł oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł. Stawka kosztów na podstawie § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800, z późn. zm.). Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od zasądzonych kosztów procesu sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Małgorzata Ławecka - Skóra